

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 211/05-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Alexandra Bröstla a Jána Lubyho v konaní o sťažnosti S. K. a V. M., obe bytom T., zastúpených advokátom JUDr. R. C., T., ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 34/93, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo S. K. a V. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 34/93 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 34/93 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných priet'ahov.

3. S. K. **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiatisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. V. M. **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiatisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

5. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** uhradiť S. K. a V. M. trovy konania spolu v sume 8 603 Sk (slovom osemtisícšesťstotri slovenských korún) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. R. C., T.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 211/05-08 z 25. augusta 2005 prijal na ďalšie konanie sťažnosť S. K. a V. M. (ďalej len „sťažovateľky“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Predsedníčka Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 1513/05 zo 16. novembra 2005 doručeným ústavnému súdu 24. novembra 2005, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Dňa 8. 2. 1993 bola podaná žaloba žalobkyňami S. K. a V. M., oboch zastúpených JUDr. R. C., advokátom. Žaloba bola podaná proti žalovaným manželom M. a predmetom

konania je platenie nájmu za užívanie spoluvlastníckych podielov v nehnuteľnostiach. Dňa 11. 3. 1993 zákonná sudkyňa vo veci JUDr. B. M. určila termín pojednávania na 2. 4. 1993. Zároveň bola vykonaná výzva na zaplatenie súdneho poplatku za návrh. 15. 2. 1993 zaslal advokát žalobkyni listinné dôkazy do veci. Pojednávanie zo dňa 2. 4. 1993 po vypočutí účastníkov konania bolo odročené na 23. 4. 1993 za účelom doplnenia dokazovania pripojením ďalšieho spisu a urobením dotazu na Obecný úrad D. Pojednávanie 23. 4. 1993, na ktorom sa nezúčastnili žalobkyne, a nebolo súdu doručené vyjadrenie obecného úradu, bolo odročené na neurčito za účelom vykonania urgencie na Obecný úrad D. s opätovnou žiadosťou o vyjadrenie vo veci. Dňa 29. 4. 1993 Obecný úrad D. zaslal žiadanú správu. Dňa 10. 5. 1993 určila sudkyňa termín pojednávania na deň 26. 5. 1993, zástupca žalobkyni sa na uvedený termín pojednávania ospravedlnil z dôvodu iného dôležitého pojednávania na Krajskom súde v Bratislave a žiadal o odročenie pojednávania. Ďalšie pojednávanie bolo stanovené na 2. 7. 1993. Na toto sa dostavili iba zástupcovia účastníkov, pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania znaleckým dokazovaním v súvislosti s určením priestorov predmetnej nehnuteľnosti, za ktoré sa žiadala náhrada. Uznesenie o ustanovení znalca bolo vypracované 20. 7. 1993. Ustanovený znalec Ing. Š. dňa 17. 8. 1993 vrátil súdu spisový materiál vzhľadom na veľkú zaneprázdnenosť a veľký počet vybavovaných posudkov. Ďalším uznesením zo dňa 30. 9. 1993 súd ustanovil iného znalca vo veci. Ustanovený znalec M. G. vrátil spis 25. 10. 1993 s tým, že nie je znalcom z odboru ekonomiky. Úpravou sudkyne zo dňa 15. 11. 1993 bolo vyhotovené uznesenie o ustanovení ďalšieho znalca - Ing. O. J., znalca z odboru ekonomiky. Následne po právoplatnosti uznesenia bol spisový materiál zaslaný znalcovi Ing. J. úpravou z 7. 1. 1994 na adresu jeho bydliska v N. Z. Ustanovený znalec oznámil súdu, že bol odvolaný z funkcie znalca a preto nemôže vypracovať posudok vo veci. Ďalšou úpravou z 7. 2. 1994 bol urobený dopyt na ďalších štyroch znalcov, či títo majú špecializáciu na vykonanie znaleckého posudku vo veci. Následne požiadaní znalci odpovedali súdu na dotaz v súvislosti s možnosťou podania posudku. Uznesením zo dňa 10. 3. 1994 súd ustanovil za znalca vo veci Ing. S. Ž., H. O., ktorému bol spis zaslaný 11. 4. 1994. Dňa 21. 6. 1994 súd urgoval znalca na podanie posudku, keďže posudok nebol podaný, bola vykonaná ďalšia urgencia na znalca dňa 19. 9. 1994, 8. 11. 1994, 3. 1. 1995. Dňa 16. 1. 1995 zástupca žalobkyni podal návrh na rozšírenie návrhu. 2. 2. 1995 bol znalec znovu urgovaný

na podanie posudku ako aj na oznámenie, z akého dôvodu doteraz posudok nepodal. Urgencia bola vykonaná aj dňa 9. 3. 1995, keď v tento deň aj znalec zaslal súdu prípis, v ktorom sa ospravedlňuje za meškanie vo veci vypracovania posudku, ktoré je spôsobené vypracovávaním ďalších 8 znaleckých posudkov. Zároveň oznámil, že posudok vypracuje v najbližšom čase. 9. 5. 1995 ako aj 12. 6. 1995 bol opätovne znalec urgovaný na podanie posudku vo veci. 10. 7. 1995 oznámil znalec, že požadovaný posudok zašle do 7 dní, meškanie je spôsobené stále jeho prac. zaťaženosťou. Znalecký posudok podal znalec 12. 9. 1995. Dňa 14. 9. 1995 sudkyňa určila termín pojednávania na 18. 10. 1995, doručila účastníkom kópie predmetného znal. posudku. Pojednávanie z 18. 10. 1995 bolo odročené po vypočutí zástupcov účastníkov na deň 27. 10. 1995. Toto pojednávanie bolo odročené na 24. 11. 1995 potom, čo zástupca žalovaných oznámil, že znalec nebol vykonať ohliadku predmetnej nehnuteľnosti, na ďalšie pojednávanie bol opakovane volaný znalec Ing. Ž. 27. 10. 1995 podali žalobkyne cestou právneho zástupcu vyjadrenie k znaleckému posudku ako i k rozšírenému návrhu. Pojednávanie z 24. 11. 1995 bolo odročené potom, čo sa žalobcovia a odporcovia nedostavili, dostavil sa iba zástupca žalobkýň a súdny znalec. Na pojednávaní dňa 24. 11. 1995 bol vynesенý vo veci rozsudok.

Dňa 16. 1. 1996 bolo vo veci podané odvolanie, po vyjadrení zástupcu žalobcov k odvolaniu bola vec predložená Krajskému súdu v Bratislave na odvolacie konanie dňa 20. 2. 1996. Dňa 9. 9. 1996 odvolací súd vrátil spis prvostupňovému súdu potom, čo rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Úpravou sudkyne z 16. 9. 1996 táto vytýčila termín pojednávania vo veci na 8. 11. 1996 po doručení uznesenia odvolacieho súdu účastníkom. Dňa 7. 10. 1996 podal zástupca žalobkýň rozšírenie návrhu. Pojednávanie z 8. 11. 1996 po doručení rozšíreného návrhu zástupcovi žalovaných bolo odročené na neurčito s tým, že zástupca žalovaných bol zaviazaný na predloženie vyjadrenia vo veci v súvislosti s uplatneným nárokom žalovaných. 15. 11. 1996 oznámil zástupca žalovaných, že nemá žiadne ďalšie návrhy a nároky. 21. 11. 1996 bol vytýčený termín pojednávania na 10. 1. 1997, na ktorom pojednávaní sa zúčastnili žalovaní a zástupca žalobcov. Pojednávanie bolo odročené na deň 28. 2. 1997 za účelom predvolania zástupcu žalovaných. Na pojednávaní dňa 28. 2. 1997 bol vynesенý rozsudok vo veci. Dňa 28. 4. 1997 bolo vo veci podané odvolanie zo strany žalovaných,

po doručení odvolania protistrane a po príprave veci na predloženie odvolaciemu súdu, bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave dňa 20. 8. 1997.

Dňa 6. 2. 1998 bol vrátený spis z odvolacieho súdu ako predčasne predložený za účelom odstránenia väd podania. Po odstránení týchto väd bol spis opätovne predložený krajskému súdu dňa 25. 2. 1998 na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 1. 6. 1998 bol vrátený spis potom, čo odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Po doručení uznesenia účastníkom konania, po výzve na účastníkov v súvislosti s návrhom na ďalšie dokazovanie vo veci, oznámil zástupca žalovaných dňa 10. 8. 1998, že nenavrhuje žiadne ďalšie dôkazy. 13. 10. 1998 oznámil zástupca žalobkýň rozšírenie návrhu ako i vyjadrenie žalobkýň k doterajšiemu dokazovaniu vo veci. 20. 10. 1998 určila sudkyňa vo veci pojednávanie na deň 22. 1. 1999. Predmetné pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom výzvy na účastníkov konania ohľadom špecifikácie pohľadávky vo veci. Ďalšie pojednávanie bolo určené na 3. 9. 1999 úpravou sudkyne z 29. 4. 1999. Dňa 30. 8. 1999 doručili žalovaní požadovanú špecifikáciu súdu, pojednávanie z 3. 9. 1999 po vypočutí zástupcov účastníkov bolo odročené na 17. 12. 1999 za účelom doplnenia dokazovania vo veci. Dňa 6. 12. 1999 podali žalovaní vo veci stanovisko ohľadom investícií do predmetnej nehnuteľnosti. Pojednávanie z 17. 12. 1999 pre neprítomnosť účastníkov konania bolo odročené na neurčito. Ďalšou úpravou sudkyne z 8. 6. 2000 bolo pojednávanie odročené na 25. 8. 2000, bola vykonaná výzva na žalobcov v súvislosti s doplatkom súdneho poplatku. Pojednávanie z 25. 8. 2000 bolo odročené na 24. 11. 2000 za účelom požiadania Obecného úradu D. o prešetrenie užívacích pomerov v predmetnej nehnuteľnosti. Dňa 20. 10. 2000 oznámil zástupca žalobkýň späťvzatie návrhu voči žalovanému v I. rade F. M. Zároveň zástupca žalobkýň rozšíril žalobný návrh čo do výšky uplatnenej pohľadávky. 23. 10. 2000 Obec D. podala vyjadrenie. Na pojednávaní 24. 11. 2000 bol vynesený rozsudok vo veci. Dňa 5. 2. 2001 bolo vo veci podané odvolanie zo strany žalovanej. Po vyjadrení žalobkýň k odvolaniu žalovanej bola vec predložená Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd v Trnave 28. 6. 2001 rozhodol tak, že v napadnutej časti rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

V dôsledku odchodu JUDr. B. M. na starobný dôchodok dňom 30. 6. 2001 bola predmetná vec predsedníčkou súdu prikázaná na ďalšie konanie s účinnosťou od 1. 7. 2001

sudkyňi JUDr. M. M. Sudkyňa doručila účastníkom konania uznesenie odvolacieho súdu. Následne aj táto sudkyňa JUDr. M. zostala práceneschopná a v nadväzujúcom období odišla na riadnu materskú dovolenku. Dňa 5. 6. 2001 spis prevzala sudkyňa Mgr. A. T., ktorej bolo konanie pridelené opatrením predsedníčky súdu na ďalšie konanie. 11. 6. 2002 žalobkyne podali vo veci návrh rozšírený o ďalší nárok. V ďalšom období sudkyňa Mgr. T. nevykonávala úkony vzhľadom na veľké množstvo vecí v jej oddelení, ktoré boli reštančné, medzičasom podaním zástupcu žalobkyň dňa 16. 6. 2003, 9. 6. 2004 tento opätovne oznamoval rozšírenie návrhu. Úpravou sudkyne zo dňa 21. 9. 2005 sa doručovalo uznesenie odvolacieho súdu ďalšiemu účastníkovi konania. Sudkyňa úpravou z 4. 11. 2005 určila termín pojednávania na 30. 11. 2005.

Vzhľadom na uvedený priebeh súdneho konania je zrejmé, že prieťahy vo veci nastali v súvislosti so znaleckým dokazovaním, kedy viaceri znalci odmietli podanie posudku vzhľadom na ich neodbornosť v súvislosti s predmetným nárokom, v ďalšom období po odchode JUDr. M. ako zákonnej sudkyne dňom 30. 6. 2001 do starobného dôchodku bola predmetná vec pridelená ďalším sudkyňiam, keď sudkyňa Mgr. T. vo veci vykonala iba úkony, ktoré sú uvedené v tomto oznámení, konala vzhľadom na veľkú pracovnú zaťaženosť v jej oddelení s určitým odstupom. Prieťahy vo veci nespôsobili sťažovateľky. (...)

Obdobné procesné úkony, ktoré sú uvedené vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu, zistil aj ústavný súd z predloženého spisu a z vyjadrení účastníkov s tým rozdielom, že Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) nerozhodol „28. júna 2001“, ale 6. júna 2001. Navyše ústavný súd zistil, že 30. novembra 2005 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľiek na upresnenie petitu žaloby.

Podaním doručeným ústavnému súdu 2. decembra 2005 sa právny zástupca sťažovateľiek vyjadril k stanovisku okresného súdu, v ktorom uviedol:

«K obsahu vyjadrenia Okresného súdu Trnava zo dňa 16. 11. 2005 podávame toto stručné stanovisko.

Z obsahu tohto vyjadrenia vyplýva, že okresný súd nespochybňuje nami uvádzanú existenciu prietahov v konaní. Práve naopak, tento potvrdzuje naše skutkové tvrdenia uvedené v sťažnosti, t. j. že vec nie je od roku 1993 právoplatne skončená a od 28. 06. 2001 až do súčasnej doby, keď súd vytýčil termín pojednávania na 30. 11. 2005, sa vo veci prakticky nekonalo. Súd nakoniec výslovne uznáva, že „prietahy vo veci nespôsobili navrhovateľky“. Okresným súdom prezentované vysvetlenia tejto jeho nečinnosti (odchod konajúcej sudkyne na starobný dôchodok, odchod na materskú dovolenku, práceneschopnosť sudkyne) nemožno považovať za také, ktorými by bolo možné ospravedlniť porušenie nášho ústavného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov a idú v plnej miere na úkor súdu, keďže súd ako štátny orgán objektívne zodpovedá za dodržiavanie tohto základného práva.

Keďže teda z obsahu vyjadrenia Okresného súdu Trnava nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by spochybňovali alebo vyvracali naše tvrdenia, ale naopak sám súd priznáva existenciu prietahov a zároveň uznáva, že sme tieto nespôsobili my, navrhujeme, aby Ústavný súd SR rozhodol v zmysle petitu našej sťažnosti zo dňa 27. 07. 2005.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Sťažovateľky sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia ich základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 15/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom

posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoleným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (III. ÚS 127/03).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02) skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa: 1) právnej a faktickej zložitosti veci, pričom zohľadňuje aj to, o čo sťažovateľovi ide pri uplatňovaní základného práva na súdnu ochranu, 2) správania účastníka konania, 3) spôsobu, akým v konaní postupoval súd.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, konanie vedené pred okresným súdom o zaplatenie nájmu za užívanie nehnuteľností tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, nie je právne a fakticky zložitá. Spory o takéto nároky nie sú výnimočné a všeobecné sudy majú dostatok skúseností s ich prejednávaním a rozhodovaním. Existuje k nim dostatok judikatúry všeobecných súdov. Právna a skutková zložitost' veci preto nemohla mať vplyv na doterajšiu dĺžku konania pred okresným súdom. Ústavný súd konštatuje, že ani okresný súd vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú a právnu zložitost' veci.

2. Správanie sťažovateľiek ako účastníčok konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní došlo k zbytočným prietáhom.

Ústavný súd konštatuje, že úkony sťažovateľiek, ktoré boli právne zastúpené advokátom, neprispeli k zbytočným prietáhom vo veci. Ani okresný súd vo svojom vyjadrení netvrdil, že by správanie sťažovateľiek ovplyvnilo doterajšiu dĺžku konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 34/93, pričom vzniknuté prietahy posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

Ústavný súd konštatuje, že v konaní okresného súdu sa vyskytli v určitých obdobiach zbytočné prietahy, v niektorých prípadoch bolo jeho konanie málo efektívne a minulo sa svojmu účinku. I keď okresný súd v danej veci vykonal veľký počet procesných úkonov, v priebehu konania však nepostupoval podľa zásady vyplývajúcej z prvej vety ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. V postupe okresného súdu nemožno nájsť ani paralelu medzi ustanovením § 114 ods. 1 OSP, podľa ktorého pojednávanie pripraví predseda senátu tak, aby bolo možné rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní. O tom, že okresný súd v rámci svojho postupu nemal na zreteli príslušné zákonné ustanovenia, svedčí skutočnosť, že hoci v priebehu viac ako 12-ročného konania nariadil 15-krát pojednávanie a vo veci aj trikrát rozhodol, i napriek tomu vec nie je dosiaľ právoplatne skončená. Jeho rozhodnutia boli odvolacím súdom z dôvodu nepreskúmateľnosti a nedostatočne zisteného skutkového stavu zrušené. Stav právnej neistoty účastníkov nebol do dnešného dňa odstránený.

Nečinnosť v postupe okresného súdu bola zistená v období od 28. júna 2001, keď mu krajský súd vrátil vec na ďalšie konanie, do 4. novembra 2005, keď určil termín výsluchu účastníka konania na 30. november 2005 (nečinnosť viac ako 52 mesiacov).

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej judikatúry (napr. IV. ÚS 239/03, IV. ÚS 9/05) ďalej konštatuje, že nesústredený a neefektívny bol aj postup okresného súdu súvisiaci so znaleckým dokazovaním. Ako príklad je možné uviesť postup okresného súdu z 20. júla 1993, keď pribral do konania znalca, ktorý mu vrátil spis z dôvodu, že nemôže znalecký posudok pre zaneprázdnenosť spracovať, neskôr ustanovil znalca, ktorý nebol znalcom z odboru ekonomiky, a napokon znalca, ktorý už bol z funkcie znalca odvolaný. Dňa 10. marca 1994 okresný súd síce pribral do konania ďalšieho znalca, ktorý však vypracoval znalecký posudok až po viacerých urgenciách, a nie v lehote stanovenej okresným súdom. Okresný súd teda nepostupoval pri nariadovaní znaleckého dokazovania dôsledne a vopred nekonzultoval objektívnu možnosť podania posudku (§ 127 OSP), čím v konaní vznikli zbytočné prietahy, ktoré priznal aj okresný súd vo svojom vyjadrení.

Obranu okresného súdu spočívajúcu v nedostatočnom personálnom obsadení okresného súdu a neúmernej zaťažnosti sudcov ústavný súd neakceptoval.

V súlade s judikatúrou ústavného súdu nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezavahuje štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02) a nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci. Túto okolnosť ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd je toho názoru, že doterajšiu dĺžku predmetného konania vedeného na okresnom súde nemožno považovať v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru za ústavne akceptovateľnú, a preto dospel k záveru, že základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 34/93 porušené.

III.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu vo veci sp. zn. 14 C 34/93 konať bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Sťažovateľky žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každá vo výške 80 000 Sk, ktoré odôvodnili najmä tým, že počas 12-ročnej doby súdneho konania žijú v stave právnej neistoty.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľiek na priznanie finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal aj z toho, že sťažovateľky si uplatnili nárok na ochranu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie ich záležitostí v primeranej lehote v spore, ktorého doterajšie trvanie nemožno ničím ospravedlniť. Podľa ústavného súdu nemožno spravodlivo žiadať od sťažovateľiek, aby čakali na výsledok súdneho sporu, v ktorom sa riešia ich nároky súvisiace so zaplatením nájmu za užívanie ich nehnuteľností, viac ako dvanásť rokov a stav konania bol taký, aký zistil ústavný súd v konaní pred ním. Sťažovateľky oprávnené z takéhoto postupu okresného súdu pociťujú právnu neistotu. Ústavný súd konštatuje, že v tejto veci všeobecný súd nevenoval dostatočnú pozornosť uvedenej povahe sporu ani tomu, o čo v ňom sťažovateľkám ide.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu, ktoré je na ňom vedené pod sp. zn. 14 C 34/93, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 80 000 Sk pre každú zo sťažovateľiek, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť v súlade s výrokom tohto nálezu, za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Právny zástupca sťažovateľiek si uplatnil náhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) za každú sťažovateľku po 4 300 Sk.

Pri určení výšky náhrady trov vychádzal ústavný súd z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2004, ktorá bola 15 008 Sk, a z toho, že za jeden úkon vykonaný v roku 2005 patrí odmena pre každú sťažovateľku v sume 2 501 Sk. Základná sadzba tarifnej odmeny bola však znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Spolu s režijným paušálom k tomuto úkonu vo výške 150 Sk v prípade dvoch sťažovateľov tvorí táto náhrada trov za jeden úkon vykonaný v roku 2005 sumu 4 301,60 Sk. Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení vyhlášky č. 279/2005 bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia pre dve sťažovateľky za dva úkony právnej služby v celkovej výške 8 603 Sk (každej po 4 301,60 Sk).

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2005